

Verslag KunstnijverheidsKring Verre Culturen Delft seizoen 2011 – 2012

In dit seizoen zijn 6 bijeenkomsten gehouden die deels in de intieme educatieruimte van Nusantara en deels in de koffieruimte werden gehouden. Er waren meer deelnemers dan vorig jaar, met name bijeenkomst 5 (indische doeken uit de collectie Dees en van der Star (25 deelnemers)) en bijeenkomst 6 (lezing en film over gewijde Batak weeftradities (30 deelnemers)) werden goed bezocht.

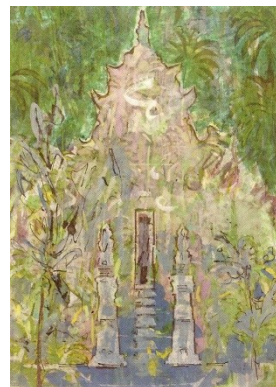
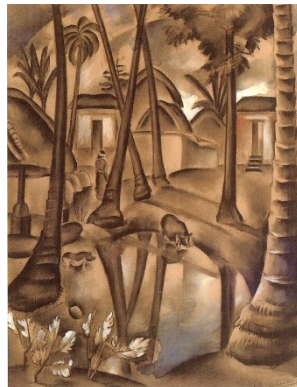
1. Het verzamelen van oude etnografica (17 september 2011, door Maarten van Straaten)

Maarten van Straaten hield een lezing over authenticiteit en het verzamelen en restaureren van objecten van primitieve kunst. Met een aantal voorwerpen uit zijn collectie waaronder een bronzen bel en zodiac-beker uit de Hindujavaanse periode, een tweetal NIAS voorouderbeeldjes en diverse houten objecten wees Maarten ons op belangrijke kenmerken van echtheid als: stijl, verhoudingen, slijtage en patina (echt of aangebracht?). Ook materiaal en materiaalgebruik en wijze van onderzoek/ testen kwamen aan de orde. Daarnaast gaf Maarten adviezen over het opbouwen van een etnografische verzameling en er volgde ook een 10-tal tips over restaureren met details over het herstellen van houten artefacten. Bij deze lezing is een brochure uitgebracht waarin het verhaal en de tips van Maarten met foto's is weergegeven.

2 Schilders uit/ over Indië/Indonesië (15 oktober 2011, door Hans van Haeren)

Het landschap en de bewoners van het eilandenrijk zijn door veel schilders, zowel autochtone als westerse (veelal Hollandse) schilders vastgelegd op doek en papier. In museum Nusantara zijn er in het verleden een aantal fraaie tentoonstellingen geweest, vaak begeleid door een catalogus, o.a. over Nieuwenkamp, Bleckmann, Hofker, Bauer en Breedveldt maar ook over autochtone schilders als Affandi en Hasan Djafaar. Op basis van diverse bronnen verkregen afbeeldingen is door de coördinator een bescheiden overzicht samengesteld en op 15 oktober 2011 vertoond.

3 Beelden van de Boeddha (29 november 2011, door Paula Voges)

Over de jeugd van de historische Boeddha is bekend dat hij geboren werd als koningszoon omstreeks 580 voor Christus onder de naam Siddharta Gautama en zeer beschermd opgroeide binnen de paleismuren, afgeschermd van de buitenwereld. Toevallige confrontatie met zieken en armen brachten hem tot het besluit zijn rijke bestaan binnen het paleis vaarwel te zeggen en als bedelmonnik de wereld in te trekken. Afbeeldingen van de Boeddha, in zijn latere leven een yogi die leefde in soberheid en zich richtte op meditatie en contemplatie, zijn sterk beïnvloed door de ideeën over schoonheid en sereniteit in de landen waar het Boeddhisme werd aanvaard

4 Balinese schilderkunst (25 februari 2012, door Hedi Hinzler)

Op het Hinduïstische Bali was in tegenstelling tot het in meerderheid islamitische Indonesië het afbeelden van menselijke figuren heel gebruikelijk. In de zg. Kamasan stijl werden karakters en taferelen gebaseerd op oude Indiase mythologische verhalen als Ramajana en Marhabata als wayangfiguren afgebeeld. In Midden-Bali (Ubud, Batuan) vestigden zich omstreeks 1930 westerse kunstenaars als Walter Spies en Rudolph Bonnet te midden van de lokale bevolking. Deze westerse kunstenaars hadden in meer of mindere mate invloed op de stijl en ontwikkeling van sommige Balinese kunstenaars voorbij de traditionele onderwerpen en afbeeldingen (natuur, rijstvelden). Onder invloed van (later tot Indonesiër genaturaliseerde) Arie Smit, die door beschikbaar stellen van materiaal en zeer beperkt onderricht een soort natuurlijke primitieve schilderkunst liet ontstaan, ontstond later een 'school' bekend onder de benaming 'Young Artists'

5 Indische doeken uit de collectie Dees & van der Star (26 mei 2012, door Jan Dees)

In 1999 zijn er door de Rotterdamse verzamelaars Dees en van der Star een grote collectie Indische doeken aan het museum Nusantara geschonken. In 2000 is er in het museum een aparte expositie geweest onder de titel "Gaven van gulle gevers, weefsels uit Indonesië en Zuidoost Azië". Daar zijn toen 127 van de in totaal 129 geschonken doeken getoond. De **ikats**, **batik** en **gouldraad** doeken uit de Indische archipel behoren tot de mooiste textiele kunstvormen. De contacten met India, China, Europa maar ook beïnvloeding vanuit de Islam en Dong Song cultuur (Vietnam) vormden een bron van diversiteit van motieven en textiele technieken.

6 Rangsa Ni Tonun, lezing en film over gewijde Batak weeftradities (1 juli 2012, door Sandra Niessen)

Dank zij een tip van de assistent-conservator Louis Rahardjo konden we op zondag 1 juli Sandra Niessen (expert Batak textiel, zie www.bataktextiles.com) en M.J.A. Nashir (Indonesisch filmer en dichter) verwelkomen bij de vertoning en toelichting van hun film **Rangsa Ni Tonun**. Een verrassing en buitenkans waarbij wij als 'Friends of Museum Nusantara, Delft' gastheer waren bij de afsluiting van hun Europese tournee, die verder voerde langs Berlijn, Keulen, Praag en Parijs. De film ging over de spirituele oorsprong van oude weeftechnieken van de Bataks rond het Toba meer op Sumatra. De samenwerking tussen de filmer Nashir en Sandra Niessen (auteur van het boek 'Legacy in cloth, Batak textiles of Indonesia' uit 2009) leverde een prachtig resultaat op.

De KunstnijverheidsKring wil graag blijven doorgaan de Indische /Indonesische (volks)kunstschatten te blijven belichten en vraagt daarom om uw reacties, voorstellen en ideeën te berichten aan: Hans van Haeren, tel 015-2146791, email: haerenh@xs4all.nl